

RODOLJUB

Za oznake
plačuje se od štiri-
stopne petit-vrate
16 vin. če se enkrat
tiska; 24 vin. če
se 2krat, in 30 vin.
če se 3krat ali več-
krat tiska.

Pisma izvolijo naj
se frankirati.
Rokopisi se ne
vračajo.

11. števil.

V Ljubljani, dne 2. junija 1904.

XIV. leto.

Bohinjski praznik.

Dne 31. maja se je slovesno prebila zadnja stena bohinjskega predora in pot iz Bohinja na Primorsko bo odprta. Ta dogodek je velikega pomena za zgradbo druge železniške zveze s Trstom, kajti s tem, da je bohinjski predor pravočasno narejen, je zagotovljeno, da se velika alpska železnica v določenem času otvori.

Izvršeno je torej veliko in važno delo. Kopenje predora se je začelo na severni strani dne 5. novembra 1900. Delo je bilo jako težavno, kajti boriti se je bilo z vsakovrstnimi neprilicami. Na južni strani se je začelo z delom 25. oktobra 1900 in tudi tu se je vzlic raznim težkočam dognalo točno po programu.

Bohinjski predor je najvažnejši in največji vseh predorov nove alpske železnice v Trst. S tem, da je pravočasno prebit, je smatrati kot osigurano, da se bohinjska železnica od Jesenic do Trsta otvori ob določenem času, to je na jesen leta 1905.

Zgradba te železnice je znamenit dogodek za razvoj mnogih dežel. Kranjska dežela je med tistimi, ki ima še najmanj pričakovati. Dolgo let je gojila kranjska dežela upanje, da se zgradi neizogibno potrebna druga železniška zveza čez Škofjo Loko in paralelno z južno železnico. Interesom kranjske dežele bi bilo s tem najbolj ustrezno. Toda interesi kranjske dežele se pri ti zadevi niso dosti upoštevali. Koristi dežele kranjske so stopile v ozadje, ko se je šlo za korist tistih drugih dežel, različnih industrij itd. Nova železnica bo pač železnica kontinentalnega pomena — če so kombinacije strokovnjakov pravilne in njih upanja utemeljena — in vzpričo temu se ni dosti vprašalo za korist kranjske dežele. Zadovoljni moramo biti, da se nova železnica sploh ni ognila Kranjske, da bo vsaj en del njene proge tekkel po kranjskih tleh.

Vsaka nova velika železnica ima znamenit vpliv na pokrajino, po katerih teče. Z novo železnico stopi gorenji del naše Gorenjske takorekoč v neposredno zvezo s svetovnim prometom. Nova železnica odpre vrata v ta del naše dežele in sosedne Primorske in brez dvoma se bodo pokazali kmalu ugodni in pa tudi neugodni nasledki te zveze. Prav verjetno je, da bodo vodne sile v teh krajih privabile podjetne ljudi, da ustvarijo industrijalna podjetja, saj bo železniška zveza omogočala konkurenco in razpečavanje izdelkov. Verjetno je pa tudi, da bodo pri novih vratih silili na slovenska tla tuji elementi od severa in od juga, in si skušali tu pridobiti veljavo.

V gospodarskem oziru bo železnica brez dvoma znatno koristila Gorenjski in Goriški, v narodnem

oziru pa zna postati jako nevarna, ako ne bo prebivalstvo zavedno in značajno ter ne bo znalo krepko in odločno braniti svojih pravic in ako ne bo izpolnjevalo dolžnosti, ki jih ima vsak Slovenec.

Zapravljeni milijoni.

Okroglo 400 milijonov. zahteva vojno ministrstvo za napravo novih topov, torpedovk in drugih takih reči. Vedelo se je že naprej, da dovoli delegacija tudi take kolosalne svote in kdor čita, kako so se klerikalci, zastopniki kmetskega ljudstva v večerajšnji seji avstrijske delegacije zavzemali za te izdatke, ta ve, da bo družba peerjev, veleposestnikov in klerikalcev z navdušenjem dovolila vse te izdatke.

Žalostno pri tem je, da se nihče ne zmeni, kako lahkomišlno ravna vojno ministrstvo z ljudskim imetjem. Za to je prišel v javnost klasičen slučaj, ki je vreden, da se približe.

Leta 1902. je delegacija dovolila veliko svoto za napravo novih topov. K tem spadajo seveda tudi „Protze“ in municijski vozovi in ministrstvo je hitelo pripraviti dotične načrte. Pri teh vozovih se seveda ne gre za nikake kompozicijske skrivnosti; izdelava jih lahko vsak kovač, če ima potrebne priprave. Najpreprostejše bi bilo, da se je oddaja teh del razpisala. Ali tako praktično in priprosto ni hotelo postopati naša vojna uprava. Pozvala je le pet ali šest tovarn, ki so deležne posebne protekcije, da stavijo svoje ponudbe. Čim so te tovarne videle, da hoče vojno ministrstvo samo z njimi obravnavati, so se hitro kartelirale in zahtevale za vsako „Protze“ in za vsak municijski voz 5400 K, natančno 300% več, nego bi jih delo samo veljalo. To se je videlo pretirano celo vojni upravi, kateri se sicer ljudski denar nikdar ne smili. Ukazala je, da se v arzenalu napravi ena „Protze“ in en municijski voz, da se spozna, koliko bi tako delo veljalo. V arzenalu pa seveda nimajo tistih specialnih strojev, kakor v tovarnah, ki se bavijo s takimi deli, in zato so vse potrebnosti pripravili z roko. Postopali so tako, kakor urar, ki bi hotel sestaviti uro za izgled in bi vsako kolesce sam napravil. Ali je čnda, da so našli, da tak voz velja 3000 K.

Fem. Kropatschek in njegovi pomočniki so mislili, da store kaj kdo ve kako pametnega, če oddajo ta dela po omenjeni ceni. Obrnili so se do različnih tovarn (Marky, Bromowsky & Schulz, Kroi, Teich itd.) in jih vprašali, če so pripravljene izdelovati „Protze“ in municijske vozove po 3000 kron komad. Seveda so se tovarne z obema rokama poprijele te ponudbe, saj so njih inženirji na prvi pogled spoznali, da napravijo izvrstno kupčijo. Rečene firme so torej dobile omenjeno delo. Nekatere izdelujejo naročbe same,

nekatere pa so delo naprej oddale, v subakord, manjšim tovarnam, kakor so Urban v Florisdorfu, Sperber, Frankl & sinovi itd. Plačale pa bodo za ta dela za 120% manj, nego bodo dobile od vojnega ministrstva. Samo za to, da so delo prevzele in naprej oddale, zaslužile so te firme 120%, izdelovalci sami pa bodo imeli še vedno svoj lep dobiček. Vojno ministrstvo plačuje torej ta dela za polovico predrago. Lahko bi bilo dobilo te vozove po 1500 kron, plačuje jih pa po 3000 kron. Vsega skupaj se bo na ta način po nepotrebnem zapravilo več milijonov ljudskega denarja.

Ta slučaj priča, kako površno — da ne rabimo hujega izraza — se postopa v vojnem ministrstvu. Ali v delegaciji se za to ni nihče zmenil, ker tam sploh ni nikogar, ki bi resno in iz prepričanja nasprotoval zahtevam vojnega ministrstva. Tudi tisti, ki glasujejo proti tem zahtevam, store to le iz opozicije proti vladi kot taki, in pa zaradi volilcev. Tudi dr. Šusteršič glasuje z opozicijo, ker ve, da bodo drugi klerikalci glasovali za vse zahteve vojnega ministrstva. Tudi dr. Šusteršič glasuje proti tem zahtevam le iz političnih nagibov in zaradi volilcev, sicer pa je, kakor je sam izjavil, prepričan, da so zahteve vojnega ministrstva utemeljene in opravljene.

Vojna na Daljnem vztoku.

Potopljene in poškodovane japonske ladje.

Iz Tokija se poroča, da so križarka »Kasuga«, ki se je pred Port Arturjem zaletela v križarko »Jošino« in jo potopila, spravili v ladjedelnico v Saseho, kjer jo bodo poskusili popraviti. »Kasuga« je zelo težko poškodovana, da se dvomi, da bi se dala popraviti. — Zatrjuje pa se, da je bila 15. t. m. pred Port Arturjem močno poškodovana tudi japonska oklopica »Jašima«, ki je 6 milj izven Port Arturja zadela ob mino. Ko se je pod »Jašimo« razpočila mina, se je ladja obrnila na stran in se jela potapljati. Na pomoč sta ji prihiteli križarki »Kasuga« in »Taccata«, ki sta takoj spustili svoje rešilne čolne v morje. Toda »Jašima« je še brez pomoči, dasi je vrela voda v njo, plula, šele čez nekaj časa so jo zapustile moči, da je obstala in se jela nagibati na stran. V tem hipu so jo obkolile japonske križarke in jo odvedle izpred Port Arturja. »Jašima« je dolga 113 m, 22 m pa široka; dječlacma ima 12517 ton s 14075 konjskimi silami in 39 topov. Na krovu je prostora za posadko 600 mož. »Jašima« je bila zgrajena J. 1896. —

»Matin« v Parizu pa je dobil iz Liaojanga brzojavno sporočilo, da je pri Daljnem zopet zadela neka japonska vojna ladja na rusko podmorsko mino in zletela v zrak. Potopila se je v nekaj trenutkih. Podrobnosti še ni.

Črnomska eskadra.

Po poročilih iz Petrograda so v sredo v Odeso priplule križarke »Donec«, »Uralec«, »Kubanec«, »Terek«, »Črnomorec« in »Zaporožec«, od katerih ima vsaka na krovu 120 mož in 9 topov, nadalje topničarka »Kapitan Saken« z 10 topovi in 120 možmi in 7 torpedovk prvega razreda. Vse te ladje so popolnoma armirane in pripravljene za odhod na Daljni Vztok.

Japonske nade in načrti.

V vojaških krogih v Tokiju se z gotovostjo pričakuje, da bo Port Artur še tekom tega tedna pal v japonske roke. Priznava se sicer, da bo zavzetje Port Arturja zahtevalo ogromnih žrtev, navzlic temu so pa Japonci opustili svoj prvotni načrt, da bi prodirali proti Liaojangu in Mukdenu. Sedaj hočejo vse svoje moči porabiti proti Port Arturju, ker smatrajo zavzetje te trdnjave za najvažnejšo svojo pridobitev, ker bi s tem silno pridobili na ugledu zlasti pri Azijatih, posebno pa še pri Kitajcih. Japonci domnevajo, da bo Kitajska takoj tudi pričela vojno proti Rusiji, čim se japonski armadi posreči vzeti Port Artur.

Kuropatkin gre na pomoč Port Arturju.

Iz Petrograda se javlja: General Kuropatkin poroča, da preide v ofenzivo in da bo drugo in tretjo japonsko armado na polotoku Liaotung napadel za hrbtom. General Keller se je s 50 000 možmi napotil proti Liaotongu, da prične boj. Med prvo in drugo japonsko armado stoji general Karkevič s 50.000 možmi, da je Japoncem popolnoma onemogočeno se združiti. Kuropatkin je dobil v zadnjem času veliko novih vojakov, zlasti pa mu je dobro došla artiljerija, katere je že hudo pogrešal.

General Steselj, poveljnik portarturške trdnjave, je Kuropatkinu sporočil potom brezžičnega brzojava, da upa, da bo trdnjavo držal, dokler mu ne pride pomoč. Živil in streljiva je v izobilju in tudi posadka se nahaja v najboljšem stanju. Izhod iz pristanišča je zopet prost in ladje »Retvizan«, »Cesarevič« in »Palada« so zopet sposobne za boj.

Kozaki v Koreji.

»Daily Chronicle« poroča iz Mukdena, da se je kozakom, ki nprestano vznemirjajo japonsko armado na hri-

* Mlad general. Pred osmimi leti je odšel iz Ogrske takrat 17letni Dominik Biasiny de Kibád, sin istoimenega državnega poslanca. Odpotoval je najprej v Italijo, kjer se je bavil s slikarstvom, kar pa mu je kmalu presedalo. Odšel je v Buenos Ayres v Argentini. Od tam se je napotil v Severno Ameriko, in ker mu je zmanjkalo denarja, vstopil je v neko tovarno za stroje kot delavec. Čez leto dni je postal vsled svoje marljivosti inženir. Ko je leta 1898 iskala republika Costarica vojakov, prijavil se je mladi Biasiny ter bil sprejet za poročnika, dasi je bil slab na očeh. Ko pa je napočila vstaja v Kolumbiji, ponudil se je vojni upravi te dežele, ki ga je sprejela za nadporočnika. Na otoku Trunako je razorožil s svojim oddelkom par sto vstašev. Biasiny je za nagrado bil pomaknjen za stotnika ter je kot tak sodeloval pri 26. spopadih ter se je vselej odlikoval po svoji hrabrosti tako, da je že čez dve leti postal major in kmalu nato polkovnik v departementu Panama. Dne 31. decembra 1901 je v bitki pri Coloni potolkel vstaše ter zadušil prvo panamsko vstajo. Kolumbija ga je poslala po končani vstaji v diplomatski misiji v Washington ter ga imenovala pri tej priliki za generala. Bilo mu je takrat ravno 25 let. Ostal je avstro-ogrski podanik ter tudi zadostil svoji vojni dolžnosti. Ko je namreč prišla v Kolumbijo avstro-ogrška vojna ladja „Donau“, prijavil se je Biasiny, ki je bil takrat major, k naboru. Vojaški zdravniki na ladji so ga pregledali ter izjavili, da zaradi slabih oči in nezadostnega telesnega razvoja ni sposoben za vojaka, dasi je tedaj že bil zmogovalec v 15. praskah. Seveda Biasiny ni povedal naborni komisiji svoje šarže. Te dni je prišel obiskat svoje starše v Budapešto. Kot kolumbijski general ima 780 gld. mesečne plače, v Avstro-Ogrski pa ga še za rekruta z dnevno plačo 6 krajcarjev niso marali.

* Nasvet. Jera: Dleskov Štefe pravi, ako ga nočem, pojde in se pridruži Japoncem ali pa Rusom. Anka: Potem ga pa kar vzemi. Ta dva naroda imata itak dosti sitnosti.

* Krvoločen župnik. V Farceau (Francosko) sta živela župan Calot in župnik Taillardat že dolgo časa v sovraštvo, ker je župnik trdil, da ima pravico do nekih subvencij, ki mu jih je župan odrekal. Pri zadnjih volitvah se je župnik najprej maščeval s tem, da je javno v cerkvi in po hišah strastno agitiral proti županu. Ker pa je bil Calot v kljub temu zopet izvoljen za župana, kupil si je župnik revolver ter pričakal župana na ulici. Streljal je parkrat nanj, toda zadel ni župana, pač pa njegovega sluga, ki je obležal namestu mrtev. Župnika so zaprli.

* Bojevit duhovnik. Mnogo zgledovanja je zbudilo v Ameriki streljanje z revolverjem med dvema duhovnikoma na vlaku blizu Texarkane v Texasu. Oba duhovnika sta znana politična nasprotnika, James Crandill in Samuel Hayden. Prvi duhovnik je izdajatelj lista „Baptist-Standard“, dočim izdaja drugi „Baptist-Herald“. Crandilla so leta 1892 celo kandidirali za podpredsednika Zedinjenih držav. Oba duhovnika se že dolgo časa strastno napadata v svojih listih. Hayden je celo nedavno tožil svojega nasprotnika zaradi žaljenja časti ter tudi dobil 120.000 dolarjev odškodnine. To je bil tudi vzrok, da je začel Crandill na vlaku takoj nanj streljati, ne da bi ga bil zadel. Potem sta se poprijela ter se davila v vlaku, dokler ni prišla policija ter Crandilla zaprla.

Loterijske srečke.

Dunaj, 21. maja	9, 2, 36, 27, 82.
Trst, 28. maja	77, 67, 13, 30, 26.
Praga, 1. junija	66, 44, 28, 7, 22.
Linc, 28. maja	29, 32, 25, 61, 74.
Brno, 25. maja	38, 3, 59, 21, 58.
Gradeo, 21. maja	87, 13, 3, 69, 88.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Garantirano pristen 1533-2

brinjevec

prodaja po 2 K liter ali 160 K hektoliter

Ante Šubasić v Primoštenu (Dalmacija).

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld 10 kr., kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr., Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr. Ogrska la salame 1 gld. 70 kr., salame á la ogrske trde 1 gld. 50 kr. kila. Velike klobase po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago od 5 kil naprej proti povzetju

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na svojo firmo.

Zarezane strešnike

vštricne (Strangfalzziegel) in francoske (gepresste Falzziegel)

Zidarsko opeko, cement roman in portland glinaste peči in štedilnike plošče za tlak šamotne in cementne

kakor tudi

vse drugo stavbinsko blago

ponujajo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

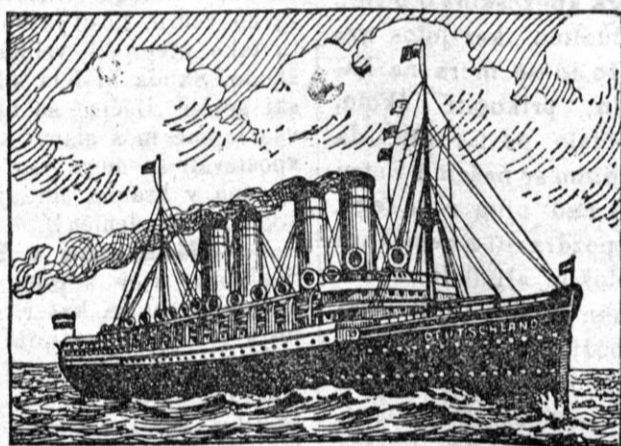
F. P. Vidic & Comp., Ljubljana.

Sedaj gld. 70.

Zelo znižane vozne cene v

Ameriko.

Preje gld. 105.

Ravno ista vožnja in postrežba kakor preje.

Iz Ljubljane v Novi-York samo 70 gld.

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, Californija i. t. d. toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici; s priznano najboljšimi parniki družbe

Hamburg-Amerika Linie.

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, naj pošlje

20 K are na moj naslov:

2282-39

Jr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta št. 31.

Stanje hranilnih vlog:

18 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

nad 550.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/2% do 5%.